

**Agencija za upravljanje
zaštićenim područjima
Podgorice**

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Primijeno	03.10.25			
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
01-018		25		6410

38

Bulevar revolucije 78 · 81000 Podgorica · Crna Gora
Tel: +382 20 339 280 · info@auzp.me
PIB: 03105861
ŽR: 520-7695-76

Broj: 01-016/25-1185/2
Podgorica, 29.09.2025. godine

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Primijeno:	03.10.2025.			
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02-016		25-1235		

"ZELENILO" DOO

PREDMET: Mišljenje u vezi odborničkog pitanja Žakline Oštir (DPS)

Poštovani,

Brdo Gorica je 1995. godine dobila status park-šume. Odlukom Skupštine Glavnog grada 22. juna 2022. godine proglašena je Spomenikom prirode. Zaštićeno područje Gorice zauzima površinu od 105 ha (hektara) kojim upravlja Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice (AUZP). (Park prirode "Komovi" formiran je od strane Opštine Podgorica 2016. godine, a čiji je pravni nasljednik Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice).

Gorica je jedan od najznačajnijih simbola Podgorice, "pluća grada", najveća gradska zelena oaza sa blizu 1 000 evidentiranih vrsta živog svijeta. Šume Gorice sačinjavaju najvažniju komponentu živog svijeta. U cjelosti su formirane antropogenim uticajem u drugoj polovini XX vijeka. Dominiraju tzv. veteranska stabla koja su dostigla svoj biološki maksimum i sklona su naglom obrušavanju i padanju što je i razlog relativno velikoj količini biljnog otpada.

Najveća opasnost po živi svijet Gorice predstavljaju požari. U pet velikih požara (2007, 2011, 2012, 2021 i 2024. god) izgorjele su zapadna, sjeverna i istočna padina brda (oko 60 hektara).

Od svog osnivanja 2020. godine AUZP preduzima aktivnosti sanacije opožarenog terena. Pogotovo u periodu od 15. januara, 2024. do sredine aprila 2025. godine, kao prioritarna aktivnost, AUZP je koordinirala obimnim akcijama uklanjanja biljnog otpada zaostalog nakon katastrofalnog požara iz 2021. god., kada je izgoreo 21 hektar površine brda.

U tom periodu sa terena Gorice iznešeno je blizu 2 000 m³ opožarenog materijala. U akcijama su učestvovala nadležna gradska preduzeća, kao i nevladine organizacije, građani, ekološke sekcije osnovnih i srednjih škola... Radi se o zavidnom rezultatu, posebno ako se ima na umu da AUZP ne raspolaže sa tehničkim kapacitetima kao ni zaposlenima za ove poslove. Priličan broj aktivnosti je odrađen volonterski, kao rijedak pozitivan primjer takve vrste djelovanja kod nas. Akcije uklanjanja opožarenih stabala nastavljaju se početkom novembra i, kao i ranijih godina, trajaće do kraja maja naredne godine.

Početkom ovogodišnje požarne sezone AUZP, u mandatu VD dir. Stojana Sjekloće, angažovala je čuvare prirode koji su doprinijeli da se Gorica sačuva od požara. Takođe, AUZP je nabavila i potrebnu protivpožarnu opremu za njihovu efikasnu reakciju u sprječavanju i širenju požara u vrijednosti preko 10.000 eura, a uz prethodnu saglasnost rukovodstva Glavnog grada.

Najznačajnije realizovane aktivnosti AUZP na terenu SP "Park-šuma Gorica" od početka 2024. do septembra, 2025. god:

- U skladu sa Godišnjim programom upravljanja za SP "Park šuma Gorica" za 2024. godinu AUZP je uputio službi Glavnog gradskog arhitekta inicijativu za raspisivanjem konkursa za idejno rješenje rekonstrukcije vršnog platoa Gorice, devastiranog usljed požara 2021. godine. Nakon definisanja granica obuhvata, dat je Projektni zadatak, izrađena geodetska podloga i taksacija dendroflora na predviđenoj lokaciji. Predviđena je izgradnja vidikovca, teretane na otvorenom, pješačkih staza, sportskih terena, zelene učionice i drugog sadržaja u skladu sa prirodom i karakterističnim vrstama identifikovanim Studijom zaštite "park-šuma Gorica"

Glavni grad je 9. maja ove godine raspisao konkurs za obnovu platoa. Pristigli radovi na konkursu nisu zadovoljili kvalitet, pa će Služba glavnog gradskog arhitekta ponovo raspisati poziv, ovoga puta na međunarodnom nivou, do kraja tekuće godine. Idejno rješenje koje bude izabrano poslužiće i kao model za buduće projekte uređenja i revitalizacije urbanih šuma u gradskim sredinama širom Crne Gore.

- Na inicijativu AUZP i uz odobrenje Sekretarijata za finansije i budžet i Sekretarijata za komunalne djelatnosti „Zelenilo d.o.o“ je montiralo novih 25 klupa i 16 kanti za otpatke. Takođe, od donatora je dobijeno i montirano 5 novih klupa. Kompletan parkovski mobilijar je tokom ljeta ofarban i rekonstrisan, a u kontinuitetu se vrši popravka postojećeg mobilijara.

- Posađeno je 100-ak listopadnih stabala na vršnom platou brda.

- Formirane su tri „edukativne staze“ sa potrebnim mobilijarom (inovativne infotable, klupe, tzv. hotel za pčele..) koje je izradilo i montiralo „Zelenilo“. Potencirane su glavne karakteristike park šume, biljni i životinjski svijet sa akcentom na značaj pčela, kao i pravilima ponašanja u parku.

- Na ulazu u park-šumu formiran je izložbeni prostor od 18 panoa koji služi promociji zaštićenih područja

- Obnovljene su stare i postavljene su dvije nove table (info tabla o pticama Gorice i oglasna tabla u blizini glavne kapije);

- NVO "Udruženje ljubitelja Gorice i prirode" doniralo je tri panoramske klupe i dvije info table koje su postavljene na zapadnoj strani ispod vršnog platoa. Na njima su informacije o planinama koje se nalaze na zapadnom i sjeverozapadnom horizontu, na našem i engleskom jeziku.

- Izvršeno je renoviranje fudbalskog igrališta koje se nalazi na vršnom platou brda, a u dva navrata je i popravljena ograda, jer je od siline vjetrova popustila i prijetila bezbjednosti rekreativaca;

- Instalirana su dva parkinga za bicikla koja su dobijena kao donacija NLB banke a.d. Podgorica.

Na zahtjev Sekretarijata za planiranje prostora i održivi razvoj AUZP je razmotrio Nacrt izmjena općinske Dup "Nova Varoš 2" i dali su komentari na njega te su zajedno sa Sekretarijatom reagovali prema predlažaču.

- Renoviran je pod "Zelene učionice" u Mediteranskom vrtu..

www.auszp.me Renovirana je platforma sa klupom iznad Mediteranskog vrta

- Ozidano je pod "Zelene učionice" u Mediteranskom vrtu (namijenjeno edukativnim aktivnostima i ..

- Ofarbana je ograda oko Mediteranskog vrta.
- Tokom revitalizacije opožarenog dijela vršnog platoa, sa površine 1 hektara, uklonjene su monodominantne sastojine bagrema (invazivna vrsta)

Sve aktivnosti na terenu brda realizuju se u skladu sa Godišnjim programom upravljanja za SP "Park šuma Gorica"

Na Gorici je, pored brojnih manifestacija sportskog i humanitarnog karaktera organizovana:

- Manifestacija "Noć punog Mjeseca" započeta je prošle godine i naišla je na veliko interesovanje naših sugrađana (preko 200 građana, 19. avgusta 2024. i oko 150 građana, 7. septembra 2025. god.) Ova manifestacija je organizovana u saradnji sa Turističkom organizacijom Podgorice, uz podršku Crnogorskog astronomskeg društva Podgorica i Crnogorskim savezom za tehničku kulturu Politehnika.
- U Mediteranskom vrtu je organizovana promocija drugog izdanje knjige "Prostori zajedničkog: urbana zajednička dobra u post-jugoslovenskom regionu" ("Spaces of Commoning: Urban Commons in the ex-YU region") koja se bavi uslovima u kojima nastaju i funkcionišu urbana zajednička dobra u Srbiji, Kosovu i Crnoj Gori. Promociji je prisustvovalo 40 građana (8. maj 2024).
- Organizovano je u Mediteranskom vrtu javno predavanje i diskusija u sklopu projekta "Tragom kamena: Otkrijmo skupa zaboravljene panorame gradskog pejzaža koje su uticaj prirode i čovjeka izbrisali iz naših sjećanja". Predavačica je bila Jovana Radević, master inženjerka arhitekture (Departman za arhitekturu i urbanizam na Fakultetu tehničkih nauka, Univerziteta u Novom Sadu). Radionici u okviru projekta prisustvovala su 22 učenika srednje građevinske škole "Marko Radević" i 4 nastavnika, a na predavanju i u diskusiji učestvovalo je oko 60 građana i građanki (8. oktobar 2024).
- Javna tribina o budućnosti brda Gorica i aktuelnim planovima održana je u "Zelenoj učionici" Mediteranskog vrta. Prisustvovalo je 30 građana (25. decembar 2024.)
- U Mediteranskom vrtu održana radionica NVO "Cellula" –udruženje nastavnika biologije Crne Gore na temu: "Demonstracija procesa kompostiranja na otvorenom i izrada EM bio kuglica", namijenjena učenicima osnovnih škola „Dr Dragiša Ivanović“ i „Radojica Perović“. Prisustvovalo 25. učenika, članova školskih ekoloških sekcija (25. april 2025).
- Razgovor/tribina o uzrocima i posljedicama transformacije prostora u kojem živimo održana je u Mediteranskom vrtu na Gorici,. Organizatori: NVO "Udruženje ljubitelja Gorice i prirode" i NVO "KANA". Gošće: Marta Baradić (Pula) i Katarina Duda (Zagreb). Moderatorka: Sonja Dragović. Prisustvovalo oko 30 građana (5. maj 2025).
- U Mediteranskom vrtu NVO "Udruženje ljubitelja Gorice i prirode" organizovalo je proslavu 300. akcije na Gorici (2014 – 2025) simboličnom šetnjom oko Spomenika i dodjelom Zahvalnica volonterima (28. jun 2025).

www.dubpnt.rs Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ organizovala na terenu brda i u guvnu Mediteranskog vrta kviz potraga za knjigom. Učestvovalo 30 izviđača. Takođe, na info pultu obavještavali posjetioce o svojim aktivnostima (16. septembar 2025).

• Čas u prirodi u Mediteranskom vrtu i na terenu Spomenika prirode "park šuma Gorica" realizovali su, uz naše stručno vođenje, 20 učenika II 5 odjeljenja OŠ "Dragiša Ivanović" iz Podgorice (19. septembar 2025).

Volonterske akcije

- U saradnji sa NVO "Udruženje ljubitelja Gorice i prirode" i "Zelenilo" d.o.o, u periodu januar, 2024 – jul, 2025. god. realizovano je 40. volonterskih akcija, sa učešćem 450 građana (skupljeno minimum 150 m³ biljnog otpada)
- Na istočnoj padini Gorice u voloterskoj akciji učestvovalo je 300 građana. Akciju je inicirao Savez Izviđača Crne Gore, uz koordinaciju AUZP, a podržali je Vojska Crne Gore, Čistoća d.o.o, Služba zaštite i spašavanja, Zelenilo d.o.o, NVO "Udruženje ljubitelja Gorice i prirode" i građani. Sakupljeno i odveženo oko 130 m³ (11. maj 2024.)
- U saradnji sa volonterskim timovima kompanija "CKB" i "Coca Cola" kao i ekološkim sekcijama OŠ "Milord Musa Burzan", podgoričke i danilovgradske Gimnazije, kao i građanima (volonterima) organizovane su dvije velike akcije ovog proljeća. Učestvovalo je preko 200 građana, a sakupljeno je i odnešeno sa Gorice oko 100 m³ biljnog otpada. (21. mart i 4. april 2025).

Edukacija

- Otpočeo program edukacije "Upoznaj zaštićena područja Crne Gore" namijenjen učenicima osnovnih škola koji ima za cilj da se neposredno na terenu približi značaj zaštićenih područja i karakterističnih biljnih i zaštićenih vrsta. (maj, 2025)
- Edukativne aktivnosti su se odvijale u Zelenoj učionici Mediteranskog vrtu i na prostoru čitavog parka. Tokom navedenog perioda naši gosti su bila djeca iz vrtića PPJ "Pipi Duga Čarapa" i "Osmjeh", učenici osnovnih škola JU OŠ "Marko Miljanov, JU OŠ "Milorad Musa Burzan", OŠ "Oktoih" i JU OŠ "Savo Pejanović" iz Podgorice, JU "Druga Osnovne škola" iz Budve, Francuske Evropske škole, muzičke škole Vasa Pavić, Gimnazije "Slobodan Škerović", kao i studenti UCG – smjer Biologija i studenti UDG – smjer Zaštita životne sredine.

Ukupno, kroz 18 edukativnih posjeta oko 400 djece, učenika i studenata organizovano je posjetilo park-šumu Gorica tokom pomenutog perioda

Poštovani,

Kada je riječ o konkretnom pitanju uvažene odbornice Žakline Oštir dajemo detaljniju informaciju o Mediteranskom vrtu

(UCG, PMF - Studijski program Biologija). Glavni grad je pomogao realizaciju projekta izgradnjom zaštitne ograde, uklanjanjem većih stabala invazivnih vrsta i električnim instalacijama.

Decenijama biološki pasivan, skoro neprohodan dio brda, pretvoren je u prostor za edukaciju i uzgoj aromatičnih, mediteranskih biljaka. Pored pelina i ruzmarina u vrtu dominiraju dvije parcele lavandi. Prostor vrta je opremljen udobnim mobilijarom i mini info tablama koji su često, kao i ostali sadržaji u parku, na meti vandala.

Vrt je koncipiran i kao prostor za razvoj autohtone, native floru (tzv. korov: mahonija, razne vrste puzavica, drače, divlji matičnjak, kostrika...), pa se u određenim periodima godine stiče utisak zapuštenosti.

Vrt se svakodnevno obilazi, čisti od otpadaka koje posjetioci ostavljaju i periodično obnavlja. Tokom ljetnih mjeseci naliva se instaliranim automatskim prskalicama. Od otvaranja vrta 2018. početkom svake godine, vrši se rekonstrukcija drvenih staza (gazišta) i ograda koje su napravljene od viška biljnog otpada sa Gorice.

Tokom cijele godine Mediteranski vrt je mjesto okupljanja za razne edukativne i kulturne manifestacije. U 2024. godini oko 500 djece, učenika, studenata i volontera posjetilo vrt u okviru edukativnih, kulturnih i volonterskih aktivnosti.

Na samom kraju želimo da se zahvalimo na interesovanju tj. postavljenom pitanju uz napomenu da smo vrlo otvoreni za sva Vaša buduća interesovanja kao i drugih odbornika Skupštine Glavnog grada.

Obradio:

Zoran Bojović

Saradnik za razvoj i unapređenje SP „Park šuma Gorica“

+382 67 594 755

zoran.bojovic@auzp.me

V.d. izvršnog direktora

Mr. Stojan Sjekloća

